

**INSTITUTUL DE STUDII AVANSATE
PENTRU CULTURA ȘI CIVILIZAȚIA LEVANTULUI**

CENTRU DE EXCELENȚĂ AL ACADEMIEI MONDIALE DE ARTĂ ȘI ȘTIINȚĂ

Laura Ganea (ed.)

**România în elita
academică mondială**

2017-2023

Editor-coordonator: Laura Ganea

Ilustrații: Daniel Iosif, Colecțiile Institutului Levant, Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi

Fotografii: Alice Boboc, Ioan Scutelnicu, Cristian Oprea (Muzeul Municipiului București), Mihăiță Enache, Marius Oprea, Liviu Iancu, Oana Brânda, Fundația Română pentru Democrație, Comunitatea Sant'Egidio, ICR Istanbul, Arhiva șantierului arheologic Ibida, Ambasada Georgiei în România

DTP/Tehnoredactare: Media-Tech

Copertă: Raluca Georgiana Orza

Tabelele și graficele incluse sunt proprietatea autorilor

© 2023, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RAO Distribuție
Str. Bârgăului nr. 9-11, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

CUPRINS

ARGUMENT

INSTITUTELE DE STUDII AVANSATE, INVESTIȚII ÎN VIITOR • <i>Laura Ganea</i>	14
--	-----------

CONCEPTE

RAȚIUNEA ȘI MISIUNEA UNUI INSTITUT DE STUDII AVANSATE PENTRU CULTURA ȘI CIVILIZAȚIA LEVANTULUI ÎN ROMÂNIA • <i>Emil Constantinescu</i>	18
Rădăcini levantine	19
Genealogia academică levantină în modernitate	23
Premisele unei noi abordări: de la diferență și indiferență la înțelegerea Celuilalt	27
Redescoperirea Levantului: o șansă pentru civilizația occidentală a secolului XXI	35

CONCEPTE

UNIVERSITATEA DINCOLO DE ZIDURI • <i>Dan Grigorescu</i> ...	40
Protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural în Levant	41
Rolul universităților în dezvoltarea durabilă a regiunilor	43
Misiunea unui institut de studii avansate: promovarea abordărilor holistice, a inovației și interdisciplinarității	53
Geoparc UNESCO în Dobrogea	54

CONCEPTE

TEME ȘI PRINCIPII DE DIPLOMAȚIE CULTURALĂ ȘI DIALOG INTERRELIGIOS ÎN SECOLUL AL XXI-LEA •

<i>Cătălin-Ștefan Popa</i>	60
Principii esențiale de diplomație culturală și dialog interreligios	61
Viziunea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului	63
Un pelerinaj în care călătorim „unul alături de celălalt”	65
Armonizarea abordărilor divergente dintre etnii și religii	69

ISTORIC

INIȚIATIVA LEVANT PENTRU PACE GLOBALĂ.

DEMERS TRANSFORMAT ÎNTR-UN INSTITUT DE STUDII AVANSATE PENTRU CULTURA PĂCII • *Alice Boboc*

Levantul, un laborator pentru cultura păcii	77
Forum la București: Redescoperirea Mediteranei	78
„Inițiativa Levant pentru pace globală” în Parlamentul României	84
„Inițiativa Levant pentru pace globală” în Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei	85
Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului. Spre pace prin educație	86
„Inițiativa Levant pentru pace globală” în Consiliul Europei	94
Studii de caz în zonele sensibile ale Levantului	96

ISTORIC

ACADEMIA MONDIALĂ DE ARTĂ ȘI ȘTIINȚĂ. SAVANȚI

ÎN SLUJBA PĂCII • *Maxim Onofrei*

WAAS@60. Retrospectivă și reflecții	109
Leadership și guvernanță globală	111

Știință și valori umane. Integrarea cunoașterii	115
Educație centrată pe persoană	117
O rețea a rețelelor	119

ORGANIZARE

INSTITUTUL DE STUDII AVANSATE PENTRU

CULTURA ȘI CIVILIZAȚIA LEVANTULUI. ȘASE ANI DE EXCELENȚĂ ÎNTR-O REȚEA A REȚELELOR ACADEMICE ȘI INSTITUȚIONALE • *Luiza Popa*

.....	126
Pledoarie pentru o cultură a păcii prin educație	127
Consiliul Științific	131
Consiliul Consultativ	148
Conferința internațională „Prin diplomație culturală spre o pace durabilă”, actul de naștere al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului	162
În slujba securității umane, într-o „rețea a rețelelor”	182

PROGRAME DE CERCETARE

DOBROGEA, MARTOR AL CIVILIZAȚIILOR MILENARE

ALE LEVANTULUI • *Dan Grigorescu (coordonator), Constantin Haită, Ioan Scutelnicu, Daniel Iosif, Ștefan Horia Marincea*

.....	184
Un program fanion al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului • <i>Dan Grigorescu</i>	185
Trasee științifice și culturale pe întinsul Dobrogei	186
Ideile prind contur. Conferințe naționale și internaționale, mese rotunde și consfătuiri	200

România în elita academică mondială

Cercetarea relației dintre <i>geologic</i> și <i>biologic</i> , temă de master la Universitatea „Ovidius” din Constanța	204
Abordarea holistică a patrimoniului natural și cultural – sursă a dezvoltării durabile a regiunilor	209
Geoparcul dobrogean are arhitect, dar așteaptă constructorii	227
Sistem informatic geografic pentru patrimoniul natural și cultural din Dobrogea • <i>Constantin Haită, Daniel Iosif, Ștefan Horia Marincea</i>	233

PROGRAME DE CERCETARE

ISTORIA CULTURALĂ A BALCANILOR • *Antoaneta*

<i>Olteanu, Mihaela Iacob, Daniela Mihai, Liviu Iancu, Mihai-Bogdan Marian, Constantin Haită, Daniel Iosif</i>	252
Balcanii, zonă de circulație a culturii levantine	253
Mitologie balcanică • <i>Antoaneta Olteanu</i>	258
Regiunea danubiano-pontică, din paleolitic până la colonizarea greco-romană și stăpânirea bizantină • <i>Mihai-Bogdan Marian, Constantin Haită, Daniel Iosif</i>	282
Cercetarea monumentelor și artefactelor de la Histria. De la cunoașterea trecutului, la reflecția asupra prezentului • <i>Liviu Iancu</i>	294
Moesia/ <i>Moesia Inferior</i> /Scythia – provincie periferică a lumii romane și romano-bizantine • <i>Mihaela Iacob</i>	301
Școala de Vară de la Cetatea Carsium: istorie, arheologie, antropologie, patrimoniu cultural și natural • <i>Daniela Mihai</i>	337
De la hegemonia otomană la globalizare • <i>Mihai-Bogdan Marian, Constantin Haită, Daniel Iosif</i>	343

PROGRAME DE CERCETARE

ISTORIA RECENTĂ. DE LA REVOLUȚIILE DIN ESTUL EUROPEI LA PRIMĂVERILE ARABE. DE LA SFÂRȘITUL RĂZBOIULUI RECE LA RĂZBOIUL DIN UCRAINA • Emil Constantinescu, Laura Ganea, Alexandru Florea	352
Istorie și mit. Revoluțiile anticomuniste din Europa de Est • <i>Emil Constantinescu</i>	353
România, caz particular • <i>Laura Ganea</i>	354
După 30 de ani: ecouri ale trecutului, în fiecare pas spre viitor • <i>Emil Constantinescu</i>	366
Primăverile Arabe. O evaluare khalduniană • <i>Alexandru Florea</i>	368
25 de ani de la lansarea Parteneriatului Strategic România-SUA. Un model pentru sud-estul european • <i>Laura Ganea</i>	376
Consecințele globale ale Războiului din Ucraina • <i>Emil Constantinescu</i>	398

RESPONSABILITATEA MEDIULUI ACADEMIC**LUMEA POST-PANDEMIE ÎNTRE RĂZBOI ȘI PACE •**

<i>Oana-Elena Brânda</i>	406
Situații de criză	407
Anticiparea viitorului. Gândirea românească și o perspectivă multidisciplinară internațională	410
Abordări globale ale lumii post-pandemie	413
Zona Mării Negre: O abordare regională a dezvoltării durabile post-pandemie	417
Tinerii despre lumea viitorului	419
Între pandemie și război. Inițiative internaționale la care a aderat Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului	421

„Minunata lume nouă”, o ecuație cu multe necunoscute	423
Șocul războiului	426

RESPONSABILITATEA MEDIULUI ACADEMIC

UNIUNEA EUROPEANĂ ÎNTRE SPERANȚE ȘI

ANXIETĂȚI • Emil Constantinescu	434
Europa viitorului: uniune politică, economică sau spirituală?	436
Viitorul politicii externe a Uniunii Europene	444
Granițele politice și granițele culturale ale Europei	452
Provocările multiculturalismului înăuntrul și în afara Uniunii Europene	455
Spre o Europă a cetățenilor	457

CONFERINȚE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

DIPLOMAȚIA CULTURALĂ, SUPT AL DIPLOMAȚIEI

PARLAMENTARE • Emil Constantinescu, Cătălin-Ștefan Popa, Oana-Elena Brânda	466
Un alt concept asupra lumii viitorului pus sub semnul unui nou umanism • <i>Emil Constantinescu</i>	467
Abordări istorice, actuale și perspective • <i>Cătălin-Ștefan Popa</i>	473
Diplomația culturală și provocările secolului XXI • <i>Oana-Elena Brânda</i>	481

CONFERINȚE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

LEVANTUL, LEAGĂNUL RELIGIILOR ABRAHAMICE •

<i>Cătălin-Ștefan Popa</i>	508
O platformă mondială de cooperare între liderii religioși, mediul academic și societatea civilă	509

De la București la Auckland, de la Kottayam la Cambridge, de la Ierusalim la Nashville: dăruire față de Levant și borne istorice ale comunităților religioase	518
---	-----

CONFERINȚE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

ISTORIA CULTURILOR ȘI CIVILIZAȚIEI LEVANTULUI •

<i>Emil Constantinescu, Marius Oprea, Liviu Iancu, Daniela Mihai, Ana-Maria Răducan, Simona Deleanu-Mareș</i>	538
Precursori • <i>Emil Constantinescu</i>	539
Cunoașterea trecutului, înțelegerea prezentului • <i>Daniela Mihai, Ana-Maria Răducan, Simona Deleanu-Mareș</i>	544
Textilele și războiul în preistorie și antichitate. Întemeierea unei noi direcții de cercetare printr-o conferință internațională organizată la București • <i>Liviu Iancu</i>	553
Arheologia victimelor comunismului • <i>Marius Oprea</i>	563

CONFERINȚE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

PATRIMONIUL NATURAL ȘI CULTURAL, ÎNTRE

NECUNOAȘTERE ȘI IGNORARE • <i>Dan Grigorescu</i>	578
Patrimoniul natural și cultural, sursă a dezvoltării durabile a regiunilor	579
Patrimoniul cultural, un tezaur național insuficient valorificat	582
Patrimoniul natural în stare de criză	589

ȘCOLI INTERNAȚIONALE

ȘCOALA ANUALĂ DE STUDII BIZANTINE ȘI

POSTBIZANTINE • <i>Ana-Maria Răducan</i>	600
Reprezentări ale Bizanțului în istorie, literatură și artă	602
Stabilitate și schimbare la granițele Imperiului Bizantin și ale civilizației postbizantine	609

România în elita academică mondială

Cultura și spiritualitatea bizantină și postbizantină în Moldova, Valahia și Balcani	616
Rețele de cunoaștere și transmiterea înțelepciunii în epoca bizantină și postbizantină	623
Memorie și uitare în Bizanț	629

ȘCOLI INTERNAȚIONALE

ȘCOALA ANUALĂ INTERDISCIPLINARĂ DE GREACĂ

VECHE, EGIPTOLOGIE ȘI LIMBI ORIENTALE •

<i>Ana-Maria Răducan</i>	638
O inestimabilă moștenire culturală	639
Viață și moarte în Antichitate	643
Cosmogonia sau mituri despre creația lumii în literaturile clasice și orientale	648
Timp și spațiu în Antichitate	653

BIBLIOTECA

CĂRȚILE LEVANTULUI • *Emil Constantinescu, Liviu Iancu* ...

<i>Puterea cărții • Emil Constantinescu</i>	661
<i>O imensă valoare bibliofilă • Liviu Iancu</i>	670

APARIȚII EDITORIALE

COLECȚII ȘI PERIODICE. DE LA CUNOAȘTEREA

TRECUTULUI LA ANTICIPAREA VIITORULUI •

<i>Simona Deleanu-Mareș</i>	676
Șase ani de existență transpuși într-un catalog editorial bogat și divers	677

Colecții	682
SAVANȚI ROMÂNI ÎN CERCETAREA LEVANTULUI	682
Emil Condurachi: <i>Pars Orientis</i> . Studii de istorie a culturii europene • <u>Alexandru Suceveanu</u>	682
Mihai Berza: De la Méditerranée à la Mer Noire • <i>Andrei Pippidi</i>	685
Zoe Petre: De la Mer Égée au Pont Euxin. Études d'histoire politique et culturelle antique • <i>Florica (Bohîlțea) Mihuț</i>	688
STUDII DE ISTORIE A LEVANTULUI	691
Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană • <i>Florica (Bohîlțea) Mihuț</i>	691
Relațiile româno-turce în perioada modernă • <i>Tasin Gemil</i>	694
Istoria Georgiei. Din cele mai vechi timpuri până în secolul al XXI-lea • <i>Nikoloz Nikolozishvili</i>	697
Byzantium – An unending civilization • <i>Athanasios Semoglou</i>	700
LEVANTUL, LEAGĂNUL RELIGIILOR ABRAHAMICE	703
Papa Ioan Paul al II-lea în România. Dialogul catolic-ortodox la nouă secole de la Marea Schismă • <i>Cătălin-Ștefan Popa</i>	703
Levant, Cradle of Abrahamic Religions • <i>Cătălin-Ștefan Popa</i>	706
ISTORIA RECENTĂ ȘI ANTICIPAREA VIITORULUI	709
Parteneriatul Strategic România- SUA: 25. Garanție de securitate pentru România în mileniul 3 • <i>Constantin Hlihor</i>	709
Lumea post-pandemie între război și pace • <i>Oana-Elena Brânda</i> ...	712
Periodice	717
The International Journal of Levant Studies • <i>Emil Constantinescu</i>	717
Natur-Culturalia • <i>Dan Grigorescu</i>	721
Paleontological heritage and Geoconservation in UNESCO European Geoparks • <i>Ioan Scutelnicu</i>	724

EXPOZIȚII

MĂRTURII ALE CULTURII ȘI CIVILIZAȚIEI SPAȚIULUI

LEVANTIN • *Raluca Velicu, Alice Boboc, Dinu Dinulescu, Maxim Onofrei, Ioan Scutelnicu* 734

De la minerale la obiecte de artă din zona Levantului • *Maxim Onofrei, Ioan Scutelnicu* 736

Tradiție și identitate. Comunitatea musulmană din Dobrogea • *Raluca Velicu, Dinu Dinulescu* 747

Artefacte din Balcani, Caucaz, Orientul Mijlociu și Nordul Africii • *Raluca Velicu, Dinu Dinulescu* 757

Istoria recentă pe firul confesiunilor. La 25 de ani de la lansare, expoziții-mărturii despre Parteneriatul Strategic România-SUA • *Alice Boboc, Ioan Scutelnicu* 772

PARTENERIATE

COLABORARE ACADEMICĂ ÎN CONTEXT NAȚIONAL, REGIONAL ȘI GLOBAL • *Maxim Onofrei* 792

Dialog pluriform cu instituții de prestigiu 793

ECHIPA

CERCETĂTORI CONSACRAȚI ȘI TINERI CU EXPERTIZĂ MULTIDISCIPLINARĂ 804

De la istorie, științe politice și diplomație la natură, cultură și societate 805